

Svar på regeringsuppdrag

Rapport – Rätt från början och en återbetalningsverksamhet i balans

Försäkringskassan 2025-06-30

Datum: 2025-06-30

Rätt från början och en återbetalningsverksamhet i balans

Version 1.0

FK 2024/028035

Innehåll

Återrapportering 2 – Handlingsplan: Rätt från början och en återbetalningsverksamhet i balans	3
En återbetalningsverksamhet i balans	3
Beslutade återkrav	3
Fordringsstocken	3
Årsarbetare i produktion	5
Initiativ i handlingsplanen	5
Förbättrade kontroller av försäkringstillhörighet	5
Förbättrad SGI-handläggning	5
Förenkla för enskilda att lämna korrekta uppgifter vid ansökan samt under tid med ersättning	5
Förbättrad information om förmåner samt kommunikationsinsatser	6
Förbättrade kontroller med hjälp av information från arbetsgivare	6
Optimering av Försäkringskassans kontrollinsatser inklusive myndighetsgemensam riskanalys	6
Åtgärder för ökad förmåga att omhänderta anmälningar om ändrade förhållanden, analysera omfattningen och orsakerna	7
Återuppbyggnad av kapacitet via resursförstärkningar inom återbetalningsverksamheten	7
Flera initiativ är i ett uppstartsskede	7

Återrapportering 2 – Handlingsplan: Rätt från början och en återbetalningsverksamhet i balans

Försäkringskassan redovisade i februari 2025 en handlingsplan gällande uppdraget *Rätt från början och en återbetalningsverksamhet i balans* (FK 2024/028035). I

handlingsplanen beskrev Försäkringskassan åtgärder som vidtas för att motverka att enskilda blir återbetalningsskyldiga samt hur förmågan att omhänderta anmälningar om ändrade förhållanden, återkräva felaktiga utbetalningar och öka återbetalningen av felaktigt utbetalda ersättningar ska stärkas.

Enligt uppdraget ska Försäkringskassan redovisa månadsvisa och ackumulerade resultat för indikatorer som tagits fram i dialog med Regeringskansliet (Socialdepartementet) och där det är relevant redovisa per förmån. Redovisningen avseende återbetalning av skulder ska ske fördelat på skulder som uppstått före respektive efter den 1 september 2022, då ändringen i utsökningsbalken om snabbare och enklare verkställighet av myndighetsbeslut trädde i kraft.

Det här är den andra återrapporteringen av uppdraget. I en bilaga finns ytterligare indikatorer inom återbetalningsverksamheten.

En återbetalningsverksamhet i balans

Beslutade återkrav

Nedanstående tabell visar beslutade återkrav, både antal och belopp.

Krav till följd av bostadsbidragsavstämning är inkluderade och tabellen omfattar således samtliga krav.

Beslutade återkrav

Försäkringskassan*	2023	2024	2025 02	2025 05
Antal krav	137 036	127 676	11 853	40 250
Belopp (Mnkr)	1 931	2 027	206	719

* Inklusive krav efter bostadsbidragsavstämning

Sett över ett helt år är närmare hälften av återkraven normalt sett inom bostadsbidrag. Beslut om återbetalning inom bostadsbidrag fattas vid särskilda tidpunkter under året, vilket påverkar utvecklingen av antalet återkrav. Inflödet av återkrav till följd av bostadsbidragsavstämning var lägre än beräknat under maj. Anledningen till detta var problem med utskicken av beslut vilket resulterade i att ca 10 000 återkrav kommer i juni i stället för i maj som planerat.

Fordringsstocken

Tabellerna nedan visar samtliga pågående krav oavsett om det finns pågående indrivande åtgärder eller ej.

För gamla krav, beslutade före den 1 september 2022, ligger även de krav som skickats till Kronofogden med i statistiken. Dessa är specificerade på en egen rad i tabellen. När det gäller nya krav, beslutade efter den 31 augusti 2022, finns dessa inte med då kraven avslutas i våra system när de restförs hos Kronofogdemyndigheten (se egen tabell under rubriken Restföring hos Kronofogdemyndigheten).

Datum
2025-06-30

Diarienummer
FK 2024/028035

Fordringsstocken antal krav

Försäkringskassan	2023	2024	2025 02	2025 05	2023	2024	2025 02	2025 05
Gamla krav (före lagändringen)	269 694	218 585	213 906	204 747				
Varav krav som ligger hos KFM	22 020	21 345	19 579	17 425	8%	10%	9%	9%
Varav krav nära preskribering*	33 209	24 796	33 724	34 124	12%	11%	16%	17%
Nya krav (efter lagändringen)	63 073	73 140	68 661	68 296				
Varav Ej delgivna krav	13 955	20 770	19 763	18 770	22%	28%	29%	27%
Varav krav nära preskribering**	-	-	-	-				

* Krav som är 9 år eller äldre och saknar en inbetalande åtgärd.

** Krav dom är 4 år eller äldre och saknar en inbetalande åtgärd.

Antalet gamla krav, från före lagändringen den 1 september 2022, har minskat sedan det senaste åiterrapporteringstillfället, men antalet som närmar sig preskription har ökat något. När det gäller de nya kraven, med beslutsdatum efter den 31 augusti 2022, finns i dagsläget inga krav som är nära preskription.

Även antalet nya krav i fordringsstocken, det vill säga de som har beslutats efter lagändringen 2022, har minskat något sedan det senaste åiterrapporteringstillfället, trots ett inflöde på nästan 16 000 krav under maj månad.

När det gäller ej delgivna krav så omfattar det samtliga nya krav som är äldre än 60 dagar och som saknar en indrivande åtgärd samt de krav som är registrerade som ej delgivna hos Försäkringskassan. Drygt en fjärdedel av de nya kraven har inte delgetts den återbetalningsskyldige, en minskning sedan senaste åiterrapporteringstillfället.

Fordringsstocken belopp (Mnkr)

Försäkringskassan	2023	2024	2025 02	2025 05	2023	2024	2025 02	2025 05
Gamla krav (före lagändringen)	6 815	6 303	6 255	6 197				
Varav belopp som ligger hos KFM	938	960	881	789	14%	15%	14%	13%
Varav belopp nära preskribering*	794	678	930	1 055	12%	11%	15%	17%
Nya krav (efter lagändringen)	1 222	1 741	1 731	1 811				
Varav Ej delgivna krav	275	440	454	454	22%	25%	26%	25%
Varav belopp nära preskribering**	-	-	-	-				

* Krav som är 9 år eller äldre och saknar en inbetalande åtgärd.

** Krav dom är 4 år eller äldre och saknar en inbetalande åtgärd.

Beloppet i fordringsstocken som gäller de gamla kraven har minskat något sedan det senaste rapporteringstillfället. Samtidigt har beloppet i fordringsstocken ökat när det gäller nya krav. Ca en fjärdedel av dem har inte gått att delge den återbetalningsskyldige.

Restföring hos Kronofogdemyndigheten - Nya krav (efter lagändringen)

Försäkringskassan	2023	2024	2025 02	2025 05
Antal restförda krav	13 758	11 678	2 853	7 232
Restfört belopp (Mnkr)	325	330	70	160

Antalet restförda krav och det sammanlagda beloppet de avser har ökat kraftigt sedan det senaste rapporteringstillfället. Ökningen under februari-maj är högre än motsvarande period 2024. Anledningen till ökningen är framförallt en resursstärkning av verksamheten och att detta arbetsmoment har ingått i introduktionen av nyanställd personal.

Såsom framgår av rapporteringen av uppdraget *Kraftsamling i verksamheten – en verksamhet och en ekonomi i balans* (FK 2024/028034) bedömer Försäkringskassan att handläggningstiden och antalet pågående återkravsärenden kommer att nå en önskvärd nivå först under andra halvan av 2027.

Årsarbetare i produktion

Antal återbetalningshandläggare

Försäkringskassan	2023	2024	2025 02	2025 05
Antal anställda handläggare	239	185	202	276

Rekrytering sker löpande under 2025. Under våren och sommaren har vi tre rekryteringstillfällen, mars, maj och augusti, där flest medarbetare rekryteras i maj.

Initiativ i handlingsplanen

Nedan beskrivs initiativ i handlingsplanen och utvecklingen inom respektive insats sedan senaste återrapporteringstillfället. I punkterna beskrivs aktuell status för respektive initiativ.

Förbättrade kontroller av försäkringstillhörighet

Försäkringskassan ska under 2025 förbättra möjligheterna att hantera förändringar i uppehållstillstånd baserat på information från Migrationsverket samt annan information kopplat till bosättning från andra myndigheter.

- Försäkringskassan utreder hur myndigheten på ett effektivt sätt ska kunna ta emot impulser från Migrationsverket om uppgift om utvisning, avvisning och om uppehållstillstånd löpt ut utan att den enskilde har ansökt om ett nytt tillstånd. (ingen ändring sedan förra återrapporteringstillfället).

Förbättrad SGI-handläggning

I handlingsplanen meddelade Försäkringskassan att en förbättring av förutsättningarna för att hantera SGI-skydd för att minska risken för skrivfel och tolkningsfel i handläggarnas beslutsfattande kommer att driftsättas under andra kvartalet 2025. Av handlingsplanen framgår vidare att Försäkringskassan under 2025 ska göra en särskild uppföljning av processefterlevnaden kopplat till myndighetens SGI-handläggning. Syftet är att kartlägga behovet av processförbättringar för att sedan genomföra eventuell nödvändig utveckling.

- Version 2 av SGI-skyddsverktyget lanserades i mitten på maj. Verktöget syftar till att minska risken för skriv- eller tolkningsfel i handläggarnas beslutsfattande.
- I mitten av juni uppdaterades det digitala ansökansflödet när det gäller sjukpenning. Uppdateringen innehåller den förbättrade inkomstmodulen som syftar till att öka kvaliteten på den information som kommer in i handläggningssystemet.

Förenkla för enskilda att lämna korrekta uppgifter vid ansökan samt under tid med ersättning

Försäkringskassan kommer under 2025 fortsätta förbättra de digitala ansökansflödena inom flera förmåner i syfte att höja kvaliteten på information som enskilda lämnar vid ansökan och under tid med ersättning. Detta ger handläggarna ett bättre beslutsunderlag vilket minskar risken för felaktiga utbetalningar. Åtgärden omfattar sammanlagt ett sextital mindre och mellanstora utvecklingsinitiativ hos förmånerna. Under denna rapporteringsperiod har följande leveranser utförts:

- Vi har utvecklat vårt arbete för att agera på medvetet felaktiga intyg från läkare inom sjukförsäkringen.

- Utveckling av processer och mallar för förtydligande av bedömning av särskilda skäl i samband med en ansökan om högre belopp än schablonbeloppet inom assistansersättningen.
- Vi har utvecklat det digitala ansökansflödet för tillfällig föräldrapenning genom att begränsa retroaktiva anspråk till 90 dagar. Vi har även begränsat möjligheten att lämna anspråk på föräldrapenning framåt i tiden, från 2 år till 1 år.

Förbättrad information om förmåner samt kommunikationsinsatser

I handlingsplanen meddelade Försäkringskassan att myndigheten under första kvartalet 2025 kommer att ta fram en särskild SGI-sida på Försäkringskassans webbplats för att underlätta för enskilda att lämna rätt information. Förbättrad information om vilka uppgifter enskilda behöver lämna förväntas ge fler korrekta SGI-beslut, samt en kortare handläggningstid.

Det pågår även annan utveckling av Försäkringskassans webbplats som bland annat syftar till att enskilda bättre ska kunna ta till sig nödvändig information och i större utsträckning lämna in kompletta ansökningar. Försäkringskassan kommer genomföra ytterligare kommunikationsinsatser efter behov. Hittills i år har följande åtgärder genomförts.

- Den nya informationssidan om SGI som publicerades på fk.se inför förra återsrapporteringstillfället har utvecklats.
- En ny extern informationskampanj om att Försäkringskassan under vissa perioder gör extrakontroller inom tillfällig föräldrapenning har genomförts (nämndes även i föregående återsrapportering).

Förbättrade kontroller med hjälp av information från arbetsgivare

Genom regeländringar har Försäkringskassan fått förbättrade möjligheter att verifiera korrekt ersättning i inkomstbaserade förmåner. Försäkringskassan har 2025 startat ett initiativ för att med hjälp av månadsuppgifter från arbetsgivardeklarationer på individnivå samt frånvarouppgifter förhindra felaktiga utbetalningar vid ansökan samt under tid med ersättning i flera förmåner. Detta förväntas öka sannolikheten för att det blir rätt från början och därmed minska antalet återkrav.

- Försäkringskassan får frånvarouppgifter från Skatteverket från och med mars månad. Utvecklingen av en automatisk kontroll för att kontrollera rätten till tillfällig föräldrapenning innan utbetalning bereds på myndigheten.
- Arbetet med att inhämta information från arbetsgivardeklarationerna för att göra automatiska och manuella kontroller pågår, men det finns rättsliga frågor om hur kontrollerna kan genomföras.
- Försäkringskassan har nyligen utvecklat en tjänst för att inhämta uppgifter från Skatteverket till stöd för myndighetens bedömningar om ersättningsnivå inom Föräldrapenning.

Optimering av Försäkringskassans kontrollinsatser inklusive myndighetsgemensam riskanalys

Försäkringskassan kommer ta fram en myndighetsövergripande riskanalys och kontrollplan i syfte att optimera effekten av våra kontrollinsatser, vid ansökan, under tid med ersättning samt vid efterhandskontroller. Kontrollplanen ska ta utgångspunkt i riskanalysen som beskriver väsentliga riskområden kopplat till felaktiga utbetalningar. I arbetet ingår även att vidareutveckla riskbaserade kontroller.

- Arbetet har påbörjats (ingen ändring från föregående återsrapporteringstillfälle).

Åtgärder för ökad förmåga att omhänderta anmälningar om ändrade förhållanden, analysera omfattningen och orsakerna

Att öka förmågan att hantera anmälningar om ändrade förhållanden handlar till stor del om att dela information och ändringar mellan olika förmåner där den enskilde har ett engagemang, samt att hantera ändringsanmälningar på ett skyndsamt och effektivt sätt. På detta sätt undviker Försäkringskassan att kommande utbetalningar betalas ut på felaktiga uppgifter och att den enskilde blir återbetalningsskyldig.

I syfte att öka vår förmåga att omhänderta anmälningar om ändrade förhållanden kommer Försäkringskassan initialt att analysera omfattningen och karaktären av brister på området för att i nästa steg genomföra träffsäkra förbättringar på kort och lång sikt.

Återuppbyggnad av kapacitet via resursförstärkningar inom återbetalningsverksamheten

Resursförstärkning inom återbetalningsverksamheten kommer att vara en viktig förutsättning för att öka återbetalningarna.

- Försäkringskassan rekryterar nya medarbetare till återbetalningsverksamheten (se redovisning av antalet medarbetare i tabellen Antal återbetalningshandläggare).

Flera initiativ är i ett uppstartsskede

Några initiativ som beskrevs i handlingsplanen är i ett uppstartsskede. Några av dessa gäller återkravs- och återbetalningsverksamheten:

- Mindre it-utveckling för att stötta verksamheten.
- Kartläggning och planering för att förenkla för den försäkrade när det gäller enklare och tidsenliga betallösningar.
- Förbättringar av Mina sidor pågår och förbättringar kommer att driftsättas under året.

Beslut i detta ärende har fattats av överdirektör Maria Rydbeck i närvaro av avdelningschef Stefan Blom och verksamhetsutvecklare Björn Axelsson den senare som föredragande.

Maria Rydbeck

Björn Axelsson